
Nota doorlichting reserves en voorzieningen 2021

Datum: 18-11-2021

Registratienummer: Z/21/124879/258304

Inhoudsopgave

Samenvatting.....	3
Aanleiding.....	3
Belangrijkste bevindingen	3
Beslispunten	3
Reserves	5
Uitgangspunten en totaaloverzicht.....	5
Totaaloverzicht van de reserves.....	5
Overzicht per reserve	6
Algemene reserve.....	6
Bouw- en grondexploitaties	7
Behoedzaamheid Uitkering Gemeentefonds	8
Implementatiekosten omgevingswet.....	9
Rekenkamer.....	10
Egalisatie exploitatielasten.....	11
Informatiebeleidsplan	13
Integraal beheer	14
Bedrijfsvoering	15
Sociaal domein	16
Duurzaamheid	18
Omgevingsvergunning.....	19
Reiniging	20
Voorzieningen	21
Uitgangspunten en totaaloverzicht.....	21
Overzicht per voorziening	22
Pensioenoverdrachten wethouders.....	22
Gemeentelijke accommodaties.....	24
Wegen	25
Civiele kunstwerken	26
Straatmeubilair	27
Water.....	28
Groen.....	29
Herplantfonds bomen	30
Riolering derden	31
Afkoopsommen begraafplaats	32
Ontwikkeling reserves en voorzieningen en ratio weerstandsvermogen.....	33

Samenvatting

Aanleiding

Het is een goed gebruik om de reserves en voorzieningen periodiek door te lichten. Op 15 mei 2017 heeft uw raad de laatste doorlichting van de reserves en voorzieningen ontvangen. De uitkomsten van deze doorlichting zijn door uw raad bij besluit (Z/17/044654/88863) van 26 juli 2017 vastgesteld. Hierbij ontvangt u de doorlichting reserves en voorzieningen 2021, voorzien van eventuele opmerkingen en aanbevelingen.

Belangrijkste bevindingen

De belangrijkste bevinding is dat gemeente Leiderdorp beschikt over voldoende reserves tot het afdekken van gemeentelijke risico's. Gedurende de komende jaren zal het totaal van de reserves geleidelijk afnemen omdat een belangrijk deel van de reserves is ingezet ter dekking van kapitaallasten (ca € 14 miljoen) of voor de egalisatie van de tarieven afvalstoffenheffing (€ 3 miljoen). De voorzieningen beschikken allemaal over voldoende saldo om de komende jaren te kunnen blijven voldoen aan de geraamde onderhoudsopgave.

Beslispunten

- Kennis te nemen van de doorlichting reserves en voorzieningen 2021.
- De reserves in te delen naar algemene reserves en bestemmingsreserves en het onderscheid naar bestemmingsreserves ter egalisatie van tarieven en bestemmingsreserves overig te laten vervallen.
- De looptijd van de reserve implementatiekosten omgevingswet opnieuw vast te stellen, tot uiterlijk 31 december 2023.
- De raad in overweging te geven om de reserve rekenkamer op te heffen.
- De naam van de reserve egalisatie exploitatielasten te wijzigen in: reserve ter dekking van kapitaallasten.
- Het gespaarde bedrag voor de vervangingsinvesteringen van Alecto van € 270.000 toe te voegen aan de algemene reserve en de jaarlijkse toevoeging van € 67.500 om te zetten naar een toevoeging aan de behoedzaamheidsreserve.
- Met ingang van 2027 een krediet vervangingsinvesteringen Alecto in het MIP op te nemen.
- De reserve informatiebeleidsplan op 31 december 2023 laten vervallen.
- Het gedeelte ter afdekking van de kapitaallasten van de reserve IBOR onder te brengen in de reserve ter dekking van kapitaallasten (voorheen de reserve egalisatie exploitatielasten).
- Bij de reserve IBOR de doelstelling aanpassen naar: Reserve ter dekking van aanvullend groot onderhoud of renovatiewerken in de openbare ruimte die o.a. voortvloeien uit de actualisatie van de beheerplannen.
- Bij de reserve IBOR een plafond in te stellen van € 1.000.000.
- De doelstelling van de reserve omgevingsvergunning te wijzigen in: Egaliseren van baten of lasten van de producten met betrekking tot de omgevingsvergunningen om werkzaamheden over het jaar (bijv. toezicht) heen te kunnen bekostigen.
- Het uitvoeren van een éénmalige storting van € 1.000.000 in de voorziening pensioenoverdrachten wethouders voor de lopende pensioenverplichtingen ten laste van de algemene reserve.

- Het jaarlijkse budget voor de lopende pensioenverplichtingen in de exploitatie af te voeren en dit bedrag toe te voegen aan de behoedzaamheidsreserve.
- Bij de voorziening herplantfonds bomen de signaalwaarde vast te stellen op € 100.000.
- Bij de voorziening Riolering de doelstelling aanpassen naar: De voorziening is gevormd door van derden verkregen middelen met een specifiek doel. Die middelen zijn verkregen via de rioolheffing en daarmee anticiperen we in de dekking van toekomstige investeringen in rioleringen. Met deze voorziening beogen we op die manier een gelijkmatig verloop van de rioolheffing.

Reserves

Uitgangspunten en totaaloverzicht

Een reserve wordt ingesteld bij besluit van de raad. Hierin worden tenminste de volgende zaken opgenomen; doelstelling, soort reserve, looptijd, signaal of maximum waarde en of er sprake is van resultaat afhankelijke verrekeningen. De raad is bevoegd tot het tussentijds wijzigen van de bestemming. Reserves worden gezien als eigen vermogen op de balans. Een financiële onderbouwing is niet verplicht, maar kan wel als wenselijk worden gezien

Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) kent twee soorten reserves; de algemene reserves en de bestemmingsreserves. De algemene reserves vormen het vrij besteedbare vermogen en de primaire buffer voor de afdekking van financiële risico's. Rekeningresultaten worden met de algemene reserve verrekend. Bestemmingsreserves zijn ingesteld met een specifiek doel en kunnen de volgende functie hebben; bufferfunctie, inkomensfunctie, financieringsfunctie, bestedingsfunctie en egalisatiefunctie. In de programmabegroting en jaarrekening worden de bestemmingsreserves naar twee categorieën ingedeeld, namelijk een categorie overige en een categorie reserves ter egalisatie van tarieven. Wij stellen voor om deze indeling te schrappen omdat de functie van de reserves uit de naam of de doelstelling al voldoende zichtbaar is.

De mate waarin de algemene reserves werkelijk vrij besteedbaar zij hangt af van het bedrag dat als buffer minimaal nodig is voor de afdekking van de risico's respectievelijk het bedrag dat de raad wenst aan te houden als streefwaarde. Volgens de Financiële Verordening 2018, vastgesteld door uw raad, moet deze ratio tenminste 1,0 zijn. Bij een lagere ratio is het college verplicht om aan te geven welke maatregelen getroffen worden om de ratio weer op het minimale niveau te brengen. Vanuit de gedachte van gedegen en behoudend financieel beleid acht het college een ratio weerstandsvermogen van rondom de 2,0 een wenselijk niveau.

De ratio weerstandsvermogen was in de jaarrekening 2020 2,08 en in de programmabegroting 2022 komt die ratio op 2,12. Daarmee is de ratio op het gewenste niveau en ruim voldoende om de risico's af te dekken. Op de laatste pagina van deze nota is de ratio weerstandsvermogen aan de hand van de actuele stand van de reserves (incl. de verschuivingen in deze nota) opnieuw berekend. De ratio komt voor 2022 nu op 2,20 en loopt op naar 2.34 in 2026.

Totaaloverzicht van de reserves.

Het overzicht voor de jaren die begroot staan (2021-2025) bevat de ramingen volgens de begroting 2021 en 2022 aangevuld met de mutaties uit het raadsvoorstel n.a.v. de Septembercirculaire 2021 én de 2e Bestuursrapportage 2021.

Totaal

<i>Jaar</i>	<i>Soort</i>	<i>Begin balans</i>	<i>Toevoeging</i>	<i>Onttrekking</i>	<i>Eindbalans</i>
2017	Realisatie	28.120.949	19.286.566	-5.789.234	41.618.281
2018	Realisatie	41.618.281	8.561.548	-8.934.410	41.245.419
2019	Realisatie	41.245.419	9.069.233	-6.647.233	43.667.419
2020	Realisatie	43.667.419	13.310.201	-15.721.391	41.256.229
2021	Begroot	41.256.229	2.491.133	-5.614.924	38.132.438
2022	Begroot	38.132.438	5.740.604	-5.708.869	38.164.173
2023	Begroot	38.164.173	2.368.418	-3.321.975	37.210.616
2024	Begroot	37.210.616	1.446.200	-3.043.356	35.613.460
2025	Begroot	35.613.460	1.376.528	-2.482.036	34.507.952

Overzicht per reserve

Algemene reserve

Algemene reserve

Doelstelling:

De algemene reserve is als weerstandskas van de gemeente het vangnet voor onverwachte (grote) financiële uitgaven. De algemene reserve is vrij besteedbaar. Tevens fungeert deze reserve binnen de kaders van het weerstandsvermogen als dekkingsreserve.

Soort reserve:	algemene reserve
Looptijd:	geen einddatum
Gewenste omvang:	geen maximale waarde of signaalwaarde
Weerstandscapaciteit:	ja
Resultaat afhankelijk:	nee

Voeding:

Voeding vindt plaats door toevoeging van het voordelig resultaat van het afgelopen boekjaar na resultaatbestemming, een nadelig resultaat wordt ten laste van de algemene reserve gebracht. De reserve wordt ook gebruikt voor neutrale budgetoverhevelingen tussen verschillende begrotingsjaren.

<i>Jaar</i>	<i>Soort</i>	<i>Begin balans</i>	<i>Toevoeging</i>	<i>Onttrekking</i>	<i>Eindbalans</i>
2017	Realisatie	2.940.312	1.336.606	-956.996	3.319.922
2018	Realisatie	3.319.922	1.237.722	-2.071.141	2.486.503
2019	Realisatie	2.486.503	997.781	-697.475	2.786.809
2020	Realisatie	2.786.809	7.826.278	-811.982	9.801.105
2021	Begroot	9.801.105	481.198	-714.011	9.568.292
2022	Begroot	9.568.292	34.825	-906.137	8.696.980
2023	Begroot	8.696.980	44.211	0	8.741.191
2024	Begroot	8.741.191	33.685	0	8.774.876
2025	Begroot	8.774.876	0	0	8.774.876

Toelichting: De algemene reserve kent geen ondergrens noch een plafond. De ratio weerstandsvermogen moet minimaal 1.0 zijn. Dat betekent dat de ondergrens voor de hoogte van de algemene reserves gezamenlijk wordt bepaald door de omvang van de risico's. Zoals in het overzicht per jaar zichtbaar is, heeft er een verschuiving plaatsgevonden tussen de reserve bouw- en grondexploitaties en de algemene reserve van € 7.000.000 in 2020. Door deze verschuiving is het zwaartepunt van de beschikbare weerstandcapaciteit meer komen te liggen bij de algemene reserve.

Advies: Er worden geen aanpassingen geadviseerd.

Reserve bouw- en grondexploitaties

Doelstelling:

De reserve is bestemd voor de opvang van eventuele nadelen bij de uitvoering van bouwgrondexploitaties op basis van exploitatieberekeningen en het oplossen van knelpunten op het gebied van volkshuisvesting.

Soort reserve: algemene reserve
Looptijd: geen einddatum
Gewenste omvang: geen maximale waarde of signaalwaarde
Weerstandscapaciteit: ja
Resultaat afhankelijk: ja

Voeding:

De reserve wordt gevoed uit exploitatie overschotten van afgesloten complexen. Jaarlijks wordt rekening gehouden met een onttrekking van maximaal € 40.000 uit deze reserve ten behoeve van onderzoeken naar nieuwe projecten waar nog geen financiering voor geregeld is. Ook worden gelden uit antispeculatie bedingen toegevoegd aan de reserve. Inkomsten door afkoop van sociale woningbouw worden conform beleidsregels uit Zicht op Wonen III en notitie sociale woningbouw (december 2010) bij kleine projecten aan de reserve toegevoegd.

Jaar	Soort	Begin balans	Toevoeging	Onttrekking	Eindbalans
2017	Realisatie	538.875	7.738.350	-162.595	8.114.630
2018	Realisatie	8.114.630	2.606.766	-411.674	10.309.722
2019	Realisatie	10.309.722	2.035.436	-238.249	12.106.909
2020	Realisatie	12.106.909	610.503	-9.274.880	3.442.532
2021	Begroot	3.442.532	0	-165.000	3.277.532
2022	Begroot	3.277.532	1.300.436	-154.630	4.423.338
2023	Begroot	4.423.338	23.906	-40.000	4.407.244
2024	Begroot	4.407.244	0	-40.000	4.367.244
2025	Begroot	4.367.244	0	-40.000	4.327.244

Toelichting: In 2020 heeft er met het oog op het aflopen van de huidige grondexploitaties in de komende jaren een herschikking van de algemene reserve met de reserve bouw- en grondexploitaties plaatsgevonden ter grootte van € 7.000.000. Daarmee is de reserve voor de nog lopende grondexploitaties op niveau. Als de nog lopende grondexploitaties zijn afgesloten (voorzien in 2022/2023), kan de vraag gesteld worden of de omvang van deze reserve niet aan de hoge kant is. Door de beperkte hoeveelheid bouwlocaties en de keuze voor een facilitair grondbeleid blijven de toekomstige risico's voor de oplossing van knelpunten in de volkshuisvesting gering. Tegelijkertijd betekent een faciliterend grondbeleid niet dat een gemeente hierbij (bijvoorbeeld door voorinvesteringen) geen risico's neemt. Naast de risico's dient er nog rekening gehouden te worden met kosten die het gevolg kunnen zijn van de herontwikkeling Baanderij. Daarmee verdient het aanbeveling om de reserve op niveau cq ongewijzigd te houden.

De reserve bouw- en grondexploitatie bevat tevens de voormalige reserve Volkshuisvesting. In eerder verschenen notities woningbouw of woonbeleid Leiderdorp is geen duidelijk kader aangegeven hoe het saldo van de reserve het beste ingezet kan worden. Dit zou bij een volgende herziening wel van toegevoegde waarde kunnen zijn.

Advies: Er worden geen aanpassingen geadviseerd.

Behoedzaamheid Uitkering Gemeentefonds

Reserve behoedzaamheid uitkering gemeentefonds

Doelstelling:

Schommelingen in de algemene uitkering op te kunnen vangen voor het lopende jaar en het eerst volgende jaar. De reserve wordt verder ingezet om het meerjarenbeeld sluitend te maken mits aan de randvoorwaarde wordt voldaan dat structurele lasten worden gedekt door structurele baten.

Soort reserve: algemene reserve
Looptijd: geen einddatum
Gewenste omvang: maximaal 10% uitkering gemeentefonds
Weerstandscapaciteit: ja
Resultaat afhankelijk: nee

Voeding:

Mee- en tegenvallers in de algemene uitkering t.o.v. de begroting worden verrekend met deze reserve.

Jaar	Soort	Begin balans	Toevoeging	Onttrekking	Eindbalans
2017	Realisatie	2.876.093	1.019.888	-1.374.878	2.521.103
2018	Realisatie	2.521.103	208.167	-1.036.433	1.692.837
2019	Realisatie	1.692.837	835.474	-2.384.690	143.621
2020	Realisatie	143.621	1.992.188	-973.652	1.162.157
2021	Begroot	1.162.157	602.815	0	1.764.972
2022	Begroot	1.764.972	1.711.027	-255.350	3.220.649
2023	Begroot	3.220.649	620.749	-217.544	3.623.854
2024	Begroot	3.623.854	492.463	-661.786	3.454.531
2025	Begroot	3.454.531	569.292	-424.497	3.599.326

Toelichting: De werkwijze om tussentijdse mee- en tegenvallers in via deze reserve af te dekken werkt goed. Het voorkomt, dat afhankelijk van 'momentopnames' met betrekking tot de financiële positie van de gemeente tot bezuinigingen moet worden overgegaan, terwijl dat achteraf niet nodig blijkt. Daarin schuilt ook gelijk het risico van deze werkwijze. Indien zich structurele nadelen aandienen dan bestaat mogelijk de neiging om die nadelen in de planperiode van de begroting + meerjarenbeeld met incidentele middelen te dekken en dat is niet de bedoeling. Het doorschuiven van financiële begrotingstekorten naar de toekomst past niet bij een gezond financieel beleid zoals de gemeente Leiderdorp die al jaren voorstaat. De randvoorwaarde voor deze werkwijze blijft dat de gemeente haar structurele lasten met structurele baten afdekt. De begroting moet structureel en reëel sluitend zijn.

Advies: Er worden geen aanpassingen geadviseerd.

Implementatiekosten omgevingswet

Reserve implementatiekosten omgevingswet

Doelstelling:

Te voorzien in de implementatiekosten van deze wet. En deze kosten over meerdere jaren beschikbaar te houden, gezien de doorlooptijd van de implementatie.

Soort reserve: bestemmingsreserve
Looptijd: 31 december 2021
Gewenste omvang: geen maximale waarde of signaalwaarde
Weerstandscapaciteit: nee
Resultaat afhankelijk: ja

Voeding:

Mee- en tegenvallers op het implementatiebudget t.o.v. de begroting worden verrekend met de reserve.

<i>Jaar</i>	<i>Soort</i>	<i>Begin balans</i>	<i>Toevoeging</i>	<i>Onttrekking</i>	<i>Eindbalans</i>
2017	Realisatie	0	155.676	0	155.676
2018	Realisatie	155.676	475.000	0	631.176
2019	Realisatie	631.176	227.339	-155.000	703.515
2020	Realisatie	703.515	95.495	-154.150	644.860
2021	Begroot	644.860	0	-158.156	486.704
2022	Begroot	486.704	0	0	486.704
2023	Begroot	486.704	0	0	486.704
2024	Begroot	486.704	0	0	486.704
2025	Begroot	486.704	0	0	486.704

Toelichting: De invoering van de omgevingswet is al enkele keren uitgesteld. De nieuwe implementatiedatum staat nu op 1 juli 2022. Hiermee ligt deze datum na de vastgestelde uiterste looptijd. Om de gereserveerde middelen alsnog voor de omgevingswet in te kunnen zetten is een verlenging van de reserve noodzakelijk.

Advies: De looptijd opnieuw vast te stellen, tot uiterlijk 31 december 2023.

Reserve Rekenkamer

Doelstelling:

Deze reserve is beschikbaar voor aanvullend onderzoek op de al bestaande gezamenlijke rekenkamer met de gemeente Leiden.

Soort reserve: bestemmingsreserve
Looptijd: geen einddatum
Gewenste omvang: maximum van € 50.000
Weerstandscapaciteit: nee
Resultaat afhankelijk: ja

Voeding:

Niet van toepassing

Jaar	Soort	Begin balans	Toevoeging	Onttrekking	Eindbalans
2017	Realisatie	50.000	0	0	50.000
2018	Realisatie	50.000	0	0	50.000
2019	Realisatie	50.000	0	0	50.000
2020	Realisatie	50.000	0	0	50.000
2021	Begroot	50.000	0	0	50.000
2022	Begroot	50.000	0	0	50.000
2023	Begroot	50.000	0	0	50.000
2024	Begroot	50.000	0	0	50.000
2025	Begroot	50.000	0	0	50.000

Toelichting: Sinds 1 januari 2018 hebben we een samenwerkingsovereenkomst met de gemeente Leiden voor een gezamenlijke rekenkamercommissie. De jaarlijkse bijdrage van Leiderdorp is gelijk aan het beschikbaar budget voor de rekenkamer. De bijdrage wordt overgemaakt naar Leiden en mee- en tegenvallers op het gezamenlijke budget worden verrekend met de reserve van de gezamenlijke rekenkamer die in de administratie van Leiden wordt bijgehouden. Deze reserve wordt daarom niet meer gevoed vanuit overschotten in de jaarrekening. Gezien de reserve een naar verhouding zeer kleine omvang kent en de reguliere onderzoeken al in samenwerking met Leiden worden uitgevoerd valt opheffing van deze reserve te overwegen. Voor eventuele bijzondere onderzoeken door de raad ingesteld op basis van artikel 155a van de gemeentewet is in artikel 155f immers bepaald dat het college de door de raad geraamde kosten voor een onderzoek opneemt in de begroting. Daarvoor is handhaving van de reserve niet nodig.

Advies: Aan de raad in overweging te geven de reserve op te heffen en het saldo toe te voegen aan de algemene reserve.

Egalisatie exploitatielasten

Reserve Egalisatie Exploitatielasten

Doelstelling:

Het egaliseren van kapitaallasten over de jaren heen. De reserve bevat geen vrij besteedbare middelen.

Soort reserve:	bestemmingsreserve
Looptijd:	geen einddatum
Gewenste omvang:	geen maximale waarde of signaalwaarde
Weerstandscapaciteit:	nee
Resultaat afhankelijk:	nee

Voeding:

De reserve wordt gevoed door gerichte bijdragen, welke bestemd zijn voor dekking van schommelingen in kapitaallasten of andere lasten van specifiek aangewezen producten. De lasten worden in de exploitatiebegroting gedekt door een onttrekking uit deze reserve.

<i>Jaar</i>	<i>Soort</i>	<i>Begin balans</i>	<i>Toevoeging</i>	<i>Onttrekking</i>	<i>Eindbalans</i>
2017	Realisatie	8.958.978	5.372.234	-1.216.232	13.114.980
2018	Realisatie	13.144.980	162.500	-1.341.125	11.936.355
2019	Realisatie	11.936.355	167.500	-1.125.522	10.978.333
2020	Realisatie	10.978.333	386.922	-1.093.651	10.271.604
2021	Begroot	10.271.604	67.500	-1.163.062	9.176.042
2022	Begroot	9.176.042	970.000	-1.140.463	9.005.579
2023	Begroot	9.005.579	730.500	-507.953	9.228.126
2024	Begroot	9.228.126	67.500	-496.219	8.799.407
2025	Begroot	8.799.407	67.500	-531.350	8.335.557

Toelichting: De reserve is aangemerkt als bestemmingsreserve. Met uitzondering van de 'spaarvariant' m.b.t. de vervangingsinvesteringen door Alecto wordt deze reserve ingezet ter dekking van (een deel van) de kapitaallasten. Wij stellen voor om de oneigenlijke spaarvariant te elimineren en de naam van de reserve aan te passen.

Spaarvariant Alecto: Jaarlijks worden er stortingen gedaan aan deze reserve ten behoeve van een 10-jaarlijks spaarplan Alecto. De tienjaarlijkse gemeentelijke bijdrage van € 675.000 voor de noodzakelijke vervanging van de velden en daarmee verbonden onderdelen gedurende de periode 2017 tot en met 2026 is in 2017 betaald. Voor de volgende tienjaarsperiode (2027-2036) wordt nu jaarlijks een bedrag van € 67.500 aan de reserve toegevoegd. Dit is een oneigenlijke spaarvariant op grond van de BBV-regels. In overeenstemming met alle andere vervangingsinvesteringen in sportparken wordt geadviseerd om voor de volgende tienjaarsperiode in het meerjareninvesteringsplan (MIP) een investeringsvoornemen op te voeren van € 675.000 voor de vervanging velden Alecto in 2027. Vanaf 2028 komen dan de kapitaallasten in de plaats van de jaarlijkse storting in deze reserve. Bijkomend voordeel is dat het jaarlijkse budget van € 67.500 als structurele toevoeging vervalt. Dat werkt gunstig uit op het structurele evenwicht van begroting en meerjarenraming.

Advies:

1) De naam van deze reserve te wijzigen in: Reserve ter dekking van kapitaallasten.

2) Het gespaarde bedrag voor de vervangingsinvesteringen van Alecto van € 270.000 toe te voegen aan de algemene reserve en de jaarlijkse toevoeging van € 67.500 om te zetten naar een toevoeging aan de behoedzaamheidsreserve.

3) Met ingang van 2027 een krediet vervangingsinvesteringen Alecto in het meerjarig investeringsplan op te nemen.

Informatiebeleidsplan

Reserve Informatiebeleidsplan

Doelstelling:

Financiële middelen beschikbaar tellen voor het (regionale) informatiebeleidsplan.

Soort reserve: bestemmingsreserve
Looptijd: geen einddatum
Gewenste omvang: maximum van € 400.000
Weerstandscapaciteit: nee
Resultaat afhankelijk: ja

Voeding: N.v.t.

<i>Jaar</i>	<i>Soort</i>	<i>Begin balans</i>	<i>Toevoeging</i>	<i>Onttrekking</i>	<i>Eindbalans</i>
2017	Realisatie	400.000	0	-167.861	232.139
2018	Realisatie	232.139	218.089	-187.591	262.637
2019	Realisatie	262.637	156.431	-279.074	139.994
2020	Realisatie	139.994	0	-52.767	87.227
2021	Begroot	87.227	0	-40.205	47.022
2022	Begroot	47.022	0	-15.546	31.476
2023	Begroot	31.476	0	-31.476	0
2024	Begroot	0	0	0	0
2025	Begroot	0	0	0	0

Toelichting: Deze reserve was bedoeld ter afdekking van de kosten die werden gemaakt op het gebied van ICT, informatie- en applicatie beheer en VRIS. Sinds 2020 zijn deze kosten in het kader van VRIS (Versterken Regionale I-Samenwerking) overgenomen door SP71 en worden doorbelast via de dienstverlening overeenkomst (DVO) vanuit het SP71. De 4 gemeenten in de Leidse regio: Leiden, Leiderdorp, Oegstgeest en Zoeterwoude en Servicepunt71 willen de samenwerking op het terrein van informatievoorziening, informatiebeleid en informatiemanagement intensiveren en versterken. De reserve is in 2021 t/m 2023 volledig ingezet en kan daarmee vervallen.

Advies: De reserve op 31 december 2023 laten vervallen.

Reserve Integraal Beheer

Doelstelling:

Nivelleren kapitaallasten van vervangingsinvesteringen in de openbare ruimte. Alle kapitaallasten als gevolg van vervangingsinvesteringen in de openbare ruimte vanaf 2014 worden indien mogelijk afgedekt via deze reserve.

Soort reserve: bestemmingsreserve
Looptijd: geen einddatum
Gewenste omvang: geen maximale waarde of signaalwaarde
Weerstandscapaciteit: nee
Resultaat afhankelijk: ja

Voeding:

Jaarlijks bij het opstellen van de jaarrekening eventuele overschotten op het regulier onderhoudsbudget IBOR (exclusief interne uren en exclusief riolering) te storten in de bestemmingsreserve IBOR.

Jaar	Soort	Begin balans	Toevoeging	Onttrekking	Eindbalans
2017	Realisatie	1.611.872	852.525	-357.103	2.107.294
2018	Realisatie	2.107.294	545.077	-698.249	1.954.122
2019	Realisatie	1.954.122	3.565.780	-221.204	5.298.698
2020	Realisatie	5.298.698	263.115	-332.263	5.229.550
2021	Begroot	5.229.550	175.000	-225.532	5.179.018
2022	Begroot	5.179.018	0	-252.479	4.926.539
2023	Begroot	4.926.539	0	-259.330	4.667.209
2024	Begroot	4.667.209	0	-259.330	4.407.879
2025	Begroot	4.407.879	0	-253.730	4.154.149

Toelichting: Deze reserve is ter afdekking van de kapitaallasten voor vervangingsinvesteringen in de openbare ruimte. Net zoals de reserve egalisatie exploitatielasten dit doet voor alle andere investeringen. Verder vinden er resultaatafhankelijke stortingen plaats indien er sprake is van een netto positief resultaat van alle kostenplaatsen die betrekking hebben op het beheer van de opbaren ruimte, zoals aangeduid in het memo *Resultaatafhankelijke verrekeningen met reserves 2021*. Er vinden geen resultaatafhankelijke onttrekkingen plaats. De gedachten achter deze stortingen is dat niet uitgevoerd dagelijks onderhoud op termijn zal leiden tot extra groot onderhoud of renovatie. Dan is deze reserve beschikbaar ter dekking van deze kosten.

Omdat in deze reserve twee geldstromen zijn is het niet direct duidelijk hoeveel er nog beschikbaar is voor genoemde groot onderhoud en renovatieprojecten. Daarom is het aan te bevelen om het gedeelte ter afdekking van de kapitaallasten onder te brengen in de reserve egalisatie exploitatielasten. Hiermee moet ook de doelstelling van de reserve IBOR aangepast worden.

Door het afsplitsen van het gedeelte voor kapitaallasten is het ook mogelijk om een signaalwaarde in te stellen. Op 31-12-2021 gaat het om een bedrag van € 4.480.479 wat nog nodig is ter afdekking van kapitaallasten, wat resulteert in een vrij beschikbaar bedrag van € 698.540. Er wordt voorgesteld om een maximale waarde op te nemen van € 1.000.000.

Advies: Het gedeelte ter afdekking van de kapitaallasten onder te brengen in de reserve ter dekking van kapitaallasten. Doelstelling aanpassen naar: Reserve ter dekking van aanvullend groot onderhoud of renovatiewerken in de openbare ruimte die o.a. voortvloeien uit de actualisatie van de beheerplannen. Een maximale waarde in te stellen op € 1.000.000.

Bedrijfsvoering

Reserve Bedrijfsvoering

Doelstelling:

Als organisatie slagvaardig te kunnen opereren als de uitvoering stagneert of als er extra middelen nodig zijn om de bedrijfsvoering te verbeteren. De reserve is ook bedoeld om knelpunten bij een formatietaakstelling, kosten van Servicepunt71 en de gevolgen van organisatievernieuwing en/of toekomstvisie voor de organisatie op te vangen.

Soort reserve: bestemmingsreserve
Looptijd: geen einddatum
Gewenste omvang: maximum van € 500.000
Weerstandscapaciteit: nee
Resultaat afhankelijk: nee

Voeding: N.v.t.

Jaar	Soort	Begin balans	Toevoegingen	Onttrekking	Eindbalans
2017	Realisatie	0	200.000	0	200.000
2018	Realisatie	200.000	0	0	200.000
2019	Realisatie	200.000	0	0	200.000
2020	Realisatie	200.000	0	-114.260	85.740
2021	Begroot	85.740	200.000	-85.000	200.740
2022	Begroot	200.740	100.000	0	300.740
2023	Begroot	300.740	0	0	300.740
2024	Begroot	300.740	0	0	300.740
2025	Begroot	300.740	0	0	300.740

Toelichting:

De reserve is bedoeld voor oplossing van knelpunten bedrijfsvoering. Met de overgang van de 'informatietaken' naar Servicepunt71 in het kader van VRIS is de werking van deze reserve verbreed. In 2021 en 2022 zien we toevoegingen en onttrekkingen voor incidentele projectkosten op het terrein van de informatievoorziening.

Advies: Er worden geen aanpassingen geadviseerd.

Sociaal domein

Reserve Sociaal Domein

Doelstelling:

De reserve dient voor het egaliseren van de positieve- of negatieve saldi, die voortkomen uit de exploitatiebudgetten van het sociaal domein en kunst en cultuur.

Soort reserve:	bestemmingsreserve
Looptijd:	geen einddatum
Gewenste omvang:	signaalbedrag van €5.000.000
Weerstandscapaciteit:	nee
Resultaat afhankelijk:	ja

Voeding:

Voeding vindt plaats door bij het opstellen van de jaarrekening een positief saldo van onderstaande beleidsvelden in deze reserve te storten / een negatief saldo hiervan uit deze reserve te onttrekken. Hierbij worden uitvoeringskosten en kapitaallasten niet meegenomen.

- WSW	- Bijstand en aanverwante regelingen	- Minimabeleid
- Re-integratie-middelen	- Vreemdelingenbeleid	- WMO
- Leerlingenvervoer	- Maatschappelijke Dienstverlening	- Kunst en Cultuur
- Jeugd		

Jaar	Soort	Begin balans	Toevoeging	Onttrekking	Eindbalans
2017	Realisatie	6.548.874	1.712.531	-901.507	7.359.898
2018	Realisatie	7.359.898	1.400.314	-1.749.440	7.010.772
2019	Realisatie	7.010.772	507.274	-1.491.019	6.027.027
2020	Realisatie	6.027.027	1.707.090	-2.226.580	5.507.537
2021	Begroot	5.507.537	701637	-2.314.719	3.894.455
2022	Begroot	3.894.455	1.559.000	-2.443.805	3.009.650
2023	Begroot	3.009.650	902.000	-1.988.172	1.923.478
2024	Begroot	1.923.478	818.000	-1.323.521	1.417.957
2025	Begroot	1.417.957	716.000	-984.959	1.148.998

Opmerkingen: De reserve is de afgelopen jaren flink in omvang afgenomen en blijft met ingang van 2021 weer binnen het vastgestelde signaalbedrag van € 5.000.000. De prognose is dat de afname ook de komende jaren nog aan zal houden. In het sociaal domein speelt veel en er zijn mogelijk ook (landelijke) beleidsaanpassingen te verwachten. Het is daarom goed dat er een reserve is om de eerste effecten op te kunnen vangen om zo de kwetsbare groepen te kunnen ondersteunen.

De substantiële mee- en tegenvallers in de afgelopen jaren bevestigen de noodzaak van een in omvang grote reserve. Die omvang is mede tot stand gekomen door niet alleen de resultaten op de budgetten van de drie decentralisaties met de reserve te verrekenen maar daarvoor een veel bredere scope binnen de begroting te hanteren. Om die reden zijn in 2016 een aantal reserves samengevoegd met deze reserve. Over 2022 valt € 23,3 miljoen aan lastenbudget onder vereffening met de reserve sociaal domein. Dat is ruim 37% van de totale begroting waarmee deze reserve zo deels het karakter van een algemene reserve krijgt.

In deze doorlichting is overwogen om de scope aan de orde te stellen. De omvang resp. de reikwijdte van deze reserve ondergraft mogelijk de integrale afweging van beleid en middelen over het geheel van de voorzieningen. Verder bestaat het risico dat het realistisch begroten ondergeschikt raakt omdat

toch alle mee- en tegenvallers met de reserve worden verrekend. Dat bevordert een goed budgetbeheer niet.

Anderzijds staat de gewenste ontschotting van budgetten uit hoofde van de decentralisaties en de afspraak in het coalitieakkoord ook als uitgangspunt overeind. Die afspraak is: “We werken met een kaderstellend budget voor uitgaven in het sociaal domein (Jeugd, ouderen, zorg en welzijn; Gezondheidszorg; Werk en Inkomen). Dit kaderstellend budget is gebaseerd op het budget dat in de begroting is geraamd voor deze doelen. Meevallers en tegenvallers komen binnen dit budget terecht.”

In de voorbije jaren zijn de budgetten voor de verschillende decentralisaties geleidelijk omgezet naar een meer realistische raming op basis van ervaringscijfers en prognose uit het veld. Daardoor zou de noodzaak van een reserve van deze omvang ook moeten gaan afnemen. Toch zijn de geraamde verrekeningen met deze reserve in 2021-2025 en de onzekerheden met betrekking tot de compensatie voor de Jeugdzorg en WMO nog groot. Dat is de reden dat wij op dit moment geen aanleiding zien voor wijziging van de scope of het verminderen van signaalbedrag.

Wel adviseren wij bij de eerstvolgende doorlichting van de reserves en voorzieningen de scope en omvang van deze reserve verder te analyseren en nader te bepalen voor welke taakvelden deze reserve geldt

Advies: Er worden geen aanpassingen geadviseerd.

Duurzaamheid

Reserve Duurzaamheid

Doelstelling:

De inzet van duurzaamheidsmiddelen te spreiden over toekomstige jaren.

Soort reserve: bestemmingsreserve
Looptijd: geen einddatum
Gewenste omvang: geen maximale waarde of signaalwaarde
Weerstandscapaciteit: nee
Resultaat afhankelijk: ja

Voeding: Voeding vindt plaats door bij het opstellen van de jaarrekening een positief saldo van onderstaande beleidsvelden in deze reserve te storten / een negatief saldo hiervan uit deze reserve te onttrekken.

Jaar	Soort	Begin balans	Toevoeging	Onttrekking	Eindbalans
2017	Realisatie	-	-	-	-
2018	Realisatie	0	237.847	0	237.847
2019	Realisatie	237.847	237.098	0	474.945
2020	Realisatie	474.945	142.375	-50.000	567.320
2021	Begroot	567.320	0	-395.291	172.029
2022	Begroot	172.029	0	-188.175	-16.146
2023	Begroot	-16.146	0	0	-16.146
2024	Begroot	-16.146	0	0	-16.146
2025	Begroot	-16.146	0	0	-16.146

Toelichting: De reserve duurzaamheid is tot nu toe vooral gebruikt om exploitatiesaldi te egaliseren en ontvangen uitkeringen vanuit de rijksoverheid te alloceren. Nog niet verwerkt in het meerjarenbeeld is de verwachte resultaatafhankelijke storting over begrotingsjaar 2021. De verwachting is dat de reserve hierdoor niet negatief zal worden. Wel is duidelijk dat de reserve volledig is aangewend. Tot nu toe zien we dat vooral voor de duurzaamheidsagenda vooral incidentele middelen worden ingezet.

Er staan grote vraagstukken op stapel aangaande duurzaamheid. Het kan goed zijn hier als gemeente voldoende op voorbereid te zijn. In de Financiële Kadernota 2021-2025 zijn de middelen voor de uitvoering van de duurzaamheidsagenda tot en met 2025 opgevoerd. Het jaarlijkse budget van € 215.000 is structureel doorgetrokken. Wellicht is dat bedrag toereikend voor de toekomstige intensiveringen. Mocht dat niet het geval zijn dan volgen in de eerstvolgende kadernota nieuwe voorstellen op dit punt.

Advies: Er worden geen aanpassingen geadviseerd.

Omgevingsvergunning

Egalisatiereserve omgevingsvergunning

Doelstelling:

Egaliseren van baten of lasten van de producten met betrekking tot de omgevingsvergunningen om schommelingen in het tarief te voorkomen en werkzaamheden over het jaar (bijv. toezicht) heen te kunnen bekostigen. Het tarief over alle jaren heen is maximaal 100% kostendekkend.

Soort reserve: egalisatiereserve
Looptijd: geen einddatum
Gewenste omvang: signaalbedrag van € 250.000
Weerstandscapaciteit: nee
Resultaat afhankelijk: ja

Voeding:

Bij het opstellen van de jaarrekening wordt een positief saldo op omgevingsvergunningen/woningtoezicht in deze reserve gestort / een negatief saldo wordt uit de reserve onttrokken.

Jaar	Soort	Begin balans	Toevoeging	Onttrekking	Eindbalans
2017	Realisatie	345.025	20.015	-60.000	305.040
2018	Realisatie	305.040	0	-178.285	126.755
2019	Realisatie	126.755	64.244	-20.000	170.999
2020	Realisatie	170.999	69.748	-153.000	87.747
2021	Begroot	87.747	106.000	0	193.747
2022	Begroot	193.747	0	0	193.747
2023	Begroot	193.747	0	0	193.747
2024	Begroot	193.747	0	0	193.747
2025	Begroot	193.747	0	0	193.747

Toelichting: Jaarlijks worden de afwijkingen tussen begroting en rekening vereffend met deze reserve. Hiermee functioneert deze reserve niet ter egalisatie van de tarieven maar ter egalisatie van de baten en lasten. De tarieven worden jaarlijks trendmatig verhoogd en de kostendekkendheid blijft binnen het maximum van 100%. De kostendekkendheid wordt bepaald aan de hand van de begrotingscijfers en mee- en tegenvallers in de jaarrekening zijn niet van invloed op deze berekening.

Advies: De doelstelling van deze reserve te wijzigen in: Egaliseren van baten of lasten van de producten met betrekking tot de omgevingsvergunningen om werkzaamheden over het jaar (bijv. toezicht) heen te kunnen bekostigen.

Reiniging

Egalisatiereserve reiniging

Doelstelling:

Egaliseren van baten of lasten op het product Reiniging om schommelingen in het tarief te voorkomen. Het tarief over alle jaren heen maximaal 100% kostendekkend.

Soort reserve:	egalisatiereserve
Looptijd:	geen einddatum
Gewenste omvang:	signaalbedrag van € 2.500.000
Weerstandscapaciteit:	nee
Resultaat afhankelijk:	ja

Voeding:

Bij het opstellen van de jaarrekening wordt een positief saldo op Reiniging in deze reserve gestort / een negatief saldo wordt onttrokken.

<i>Jaar</i>	<i>Soort</i>	<i>Begin balans</i>	<i>Toevoeging</i>	<i>Onttrekking</i>	<i>Eindbalans</i>
2017	Realisatie	3.850.920	878.741	-592.062	4.137.599
2018	Realisatie	4.137.599	1.470.066	-1.260.472	4.347.193
2019	Realisatie	4.347.193	274.876	-35.000	4.587.069
2020	Realisatie	4.587.069	216.487	-484.206	4.319.350
2021	Begroot	4.319.350	156.983	-353.948	4.122.385
2022	Begroot	4.122.385	65.316	-352.284	3.835.417
2023	Begroot	3.835.417	47.052	-277.500	3.604.969
2024	Begroot	3.604.969	34.552	-262.500	3.377.021
2025	Begroot	3.377.021	23.736	-247.500	3.153.257

Toelichting: De egalisatiereserve reiniging bevindt zich al ruime tijd boven de signaleringswaarde van € 2.500.000. Eerdere acties zijn uitgesteld omdat de gemeente afgelopen jaren bezig was met de herformulering van het inzamelbeleid en omdat de gemeente niet tussentijds de tarieven wilde verlagen (t.l.v. de reserve) om vervolgens naar aanleiding van de afschaffing precario de tarieven weer te verhogen. De dekkingsgraad van de afvalstoffenheffing bewoog zich de afgelopen jaren ruimschoots onder de 100% terwijl de gemeente als uitgangspunt streeft naar kostendekkende tarieven.

Bij de kadernota 2022-2025 is besloten om de inzet van het surplus van de reserve reiniging van € 3 miljoen over een groot aantal jaren uit te smeren. Met die inzet komt het saldo van de reserve op termijn uit op ca. 50% van de signaalwaarde. De vrijval uit de reserve start in 2022 op een omvang die nodig is om een dekkingsgraad van 100% te benaderen met € 292.500. De vrijval uit de reserve neemt vervolgens jaarlijks af. Die afname staat gelijk aan ca 0,3% per jaar van de opbrengst afvalstoffenheffing en reinigingsrechten.

Advies: Er worden geen aanpassingen geadviseerd.

Voorzieningen

Uitgangspunten en totaaloverzicht

De raad gaat over de instelling van een voorziening. Vervolgens is het college bevoegd tot het doen van transacties. De bestemming van een voorziening kan niet aangepast worden. Gelden die in de voorziening zijn opgenomen worden gezien als vreemd vermogen op de balans. De storting in een voorziening is een last voor de begroting en komt direct ten laste van de exploitatie. Directe onttrekking is verplicht. Voorzieningen worden gevormd voor:

- Verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten.
- Bestaande risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten.
- Egalisatie van kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong mede vindt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren
- Bijdragen van derden aan toekomstige vervangingsinvesteringen, waarvoor een heffing wordt geheven als bedoeld in artikel 35, eerste lid, onder b van het BBV

Tot de voorzieningen worden ook gerekend van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden, met uitzondering van de voorschotbedragen, bedoeld in artikel 49, onderdeel b van het BBV. Voorzieningen worden niet gevormd voor jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume.

De voorziening dubieuze debiteuren en de voorziening negatieve grondexploitaties staan conform het BBV aan de activazijde van de balans. Hiermee zijn deze voorzieningen een correctiepost voor de openstaande vorderingen aan debiteuren en de voorraad werken bouwgrond in exploitatie. Indien echter door het treffen van de voorziening negatieve grondexploitatie een negatieve waarde op de voorraad grond voor dat complex ontstaat, dan wordt op voorschrift van de BBV, die negatieve waarde gepresenteerd onder de voorzieningen. In deze doorlichting blijven deze voorzieningen buiten beschouwing.

Totaaloverzicht van de voorzieningen. Het overzicht voor de jaren die begroot staan (2021-2025) volgt de actuele standen zoals deze bekend vanuit de laatste P&C producten.

<i>Jaar</i>	<i>Soort</i>	<i>Begin balans</i>	<i>Dotaties</i>	<i>Besteding</i>	<i>Eindbalans</i>
2017	Realisatie	7.944.377	1.986.603	-1.065.046	8.865.934
2018	Realisatie	8.865.934	1.019.143	-615.535	9.269.542
2019	Realisatie	9.269.542	1.730.881	-781.792	10.218.631
2020	Realisatie	10.218.631	2.383.322	-2.421.599	10.180.354
2021	Begroot	10.180.354	2.198.467	-2.441.857	9.936.964
2022	Begroot	9.936.964	2.872.748	-2.302.078	10.507.634
2023	Begroot	10.507.634	2.413.425	-2.373.429	10.547.630
2024	Begroot	10.547.630	2.415.952	-3.665.348	9.298.234
2025	Begroot	9.298.234	2.426.467	-2.909.109	8.815.592

Overzicht per voorziening

Pensioenoverdrachten wethouders

Voorziening pensioenoverdrachten wethouders	
Doelstelling: uitbetaling van pensioenuitkering aan voormalig wethouders	
Soort voorziening:	voorziening met verplichting
Looptijd:	geen einddatum
Gewenste omvang:	afgestemd op contante waarde pensioenverplichting
Weerstandscapaciteit:	nee
Planning aanwezig:	nee
Voeding:	exploitatie

<i>Jaar</i>	<i>Soort</i>	<i>Begin balans</i>	<i>Dotaties</i>	<i>Besteding</i>	<i>Eindbalans</i>
2017	Realisatie	1.031.014	743.000	-156.279	1.617.735
2018	Realisatie	1.617.735	151.081	-141.901	1.626.915
2019	Realisatie	1.626.915	443.442	-166.919	1.903.437
2020	Realisatie	1.903.437	191.384	0	2.094.821
2021	Begroot	2.094.821	110.228	0	2.205.049
2022	Begroot	2.205.049	112.101	0	2.317.150
2023	Begroot	2.317.150	112.101	0	2.429.251
2024	Begroot	2.429.251	112.101	0	2.541.352
2025	Begroot	2.541.352	112.101	0	2.653.453

Toelichting: Reeds in 2017 lopende pensioenuitkeringen voor voormalig wethouders lopen momenteel nog via de exploitatie, terwijl toekomstige uitkeringen ondergebracht zijn in deze voorziening. Inmiddels ontvangen ook wethouders waarvoor de voorziening is opgebouwd een pensioenuitkering. Het is eenduidiger om beide verplichtingen onder te brengen in de voorziening. Hiervoor is het noodzakelijk om een éénmalige storting uit te voeren. Bijkomend voordeel is dat het jaarlijkse budget van € 87.000 als structurele uitgave vervalt. Dat werkt gunstig uit op het structurele evenwicht van begroting en meerjarenraming.

Advies: Het uitvoeren van een eenmalige storting van € 1.000.000 voor de lopende pensioenverplichtingen ten laste van de algemene reserve. En de jaarlijkse bijdrage vanuit de exploitatie te laten storten in de behoedzaamheidsreserve.

Wachtgelden bestuurders

Voorziening wachtgelden bestuurders

Doelstelling:

De voorziening wordt gevormd ter dekking van de aanspraken op een wachtgeldregeling van wethouders.

Soort voorziening: voorziening met verplichting

Looptijd: geen einddatum

Gewenste omvang: afgestemd op aantal personen en duur van de aanspraak

Weerstandscapaciteit: nee

Planning aanwezig: nee

Voeding: exploitatie

<i>Jaar</i>	<i>Soort</i>	<i>Begin balans</i>	<i>Dotaties</i>	<i>Besteding</i>	<i>Eindbalans</i>
2017	Realisatie	29.628	185.000	-108.485	106.143
2018	Realisatie	106.143	85.000	-85.472	105.671
2019	Realisatie	105.671	288.058	-25.822	367.907
2020	Realisatie	367.907	0	-159.193	208.714
2021	Begroot	208.714	89.233	-131.663	166.284
2022	Begroot	166.284	90.749	-34.597	222.436
2023	Begroot	222.436	90.749	-34.597	278.588
2024	Begroot	278.588	90.749	-34.597	334.740
2025	Begroot	334.740	90.749	-34.597	390.892

Toelichting: Om inkomstenderving te voorkomen kunnen oud-bestuurders gedurende een bepaalde periode aanspraak maken op een uitkering die wachtgeld wordt genoemd. Dit wachtgeld wordt toegekend zodat de bestuurder een nieuwe baan kan zoeken, als het werk voor de gemeente ophoudt. De periode waarin een oud-bestuurder wachtgeld kan krijgen is onder andere afhankelijk van de periode waarin hij of zij bestuurder was en van de vraag of de oud-bestuurder ook een andere uitkering krijgt. Aan het eind van ieder jaar wordt bekeken of men nog recht heeft op (een deel van het) wachtgeld.

Advies: Er worden geen aanpassingen geadviseerd.

Gemeentelijke accommodaties

Voorziening gemeentelijke accommodaties

Doelstelling:

Voorziening om groot onderhoud aan de gemeentelijke accommodaties op basis van een actuele onderhoudsplanning uit te kunnen voeren. En om de uitgaven gelijkmatig over een aantal begrotingsjaren te verdelen.

Soort voorziening:	ter egalisatie van de kosten
Looptijd:	geen einddatum
Gewenste omvang:	afgestemd op onderhoudsplan
Weerstandscapaciteit:	nee
Planning aanwezig:	ja
Voeding:	exploitatie

Jaar	Soort	Begin balans	Dotaties	Besteding	Eindbalans
2017	Realisatie	2.684.461	585.761	-794.294	2.475.928
2018	Realisatie	2.475.928	585.761	-377.183	2.684.506
2019	Realisatie	2.684.506	770.450	-570.316	2.884.640
2020	Realisatie	2.884.640	687.290	-1.108.703	2.463.227
2021	Begroot	2.463.227	598.347	-589.409	2.472.165
2022	Begroot	2.472.165	599.366	-627.052	2.444.479
2023	Begroot	2.444.479	584.988	-779.788	2.249.679
2024	Begroot	2.249.679	584.988	-1.994.967	839.700
2025	Begroot	839.700	584.988	-794.492	630.196

Toelichting: Bij de cijfers voor de jaren begroot (2021-2025) is al rekening gehouden met een herziene versie van het Meerjarig Onderhoudsplan Accommodaties. Deze moet nog wel vastgesteld worden, maar geeft een betrouwbaarder beeld van de werkelijkheid. De cijfers zijn exclusief kosten voor groot onderhoud aan de Leo Kanner school omdat deze accommodatie momenteel onder review staat. Hieruit voorkomende noodzakelijke aanvullende structurele toevoeging is ook buiten beschouwing gelaten in dit overzicht. Een verlaging in de toevoeging is het gevolg van de verhuizing van de brandweer naar Leiden vanaf 2023.

Advies: Er worden geen aanpassingen geadviseerd.

Wegen

Voorziening wegen

Doelstelling:

Voorziening om groot onderhoud aan de wegen op basis van een actuele onderhoudsplanning uit te kunnen voeren. En om de uitgaven gelijkmatig over een aantal begrotingsjaren te verdelen.

Soort voorziening:	ter egalisatie van de kosten
Looptijd:	geen einddatum
Gewenste omvang:	afgestemd op onderhoudsplan
Weerstandscapaciteit:	nee
Planning aanwezig:	ja
Voeding:	exploitatie

Jaar	Soort	Begin balans	Dotaties	Besteding	Eindbalans
2017	Realisatie	-	-	-	-
2018	Realisatie	-	-	-	-
2019	Realisatie	-	-	-	-
2020	Realisatie	100.000	695.000	-715.901	79.099
2021	Begroot	79.099	708.900	-707.895	80.104
2022	Begroot	80.104	719.297	-720.376	79.025
2023	Begroot	79.025	720.952	-718.458	81.519
2024	Begroot	81.519	686.693	-719.596	48.616
2025	Begroot	48.616	720.952	-720.952	48.616

Toelichting: Het beheerplan wegen ligt ten grondslag aan de planning van deze voorziening. Deze voorziening is ingesteld ter vervanging van de voorziening IBOR per 2020. De verlaagde toevoeging in 2024 is het gevolg van de werkzaamheden aan het Statendaalderplein welke gedeeltelijk gedekt is vanuit de voorziening wegen. Hier stond groot onderhoud al in de planning voor 2024.

Advies: Er worden geen aanpassingen geadviseerd.

Civiele kunstwerken

Voorziening civiele kunstwerken

Doelstelling:

Voorziening om groot onderhoud aan de civiele kunstwerken op basis van een actuele onderhoudsplanning uit te kunnen voeren. En om de uitgaven gelijkmatig over een aantal begrotingsjaren te verdelen.

Soort voorziening: ter egalisatie van de kosten
Looptijd: geen einddatum
Gewenste omvang: afgestemd op onderhoudsplan
Weerstandscapaciteit: nee
Planning aanwezig: ja
Voeding: exploitatie

Jaar	Soort	Begin balans	Dotaties	Besteding	Eindbalans
2017	Realisatie	-	-	-	-
2018	Realisatie	-	-	-	-
2019	Realisatie	-	-	-	-
2020	Realisatie	400.000	163.099	-81.938	481.161
2021	Begroot	481.161	17.661	-195.828	302.994
2022	Begroot	302.994	169.189	-90.267	381.916
2023	Begroot	381.916	169.189	-135.014	416.091
2024	Begroot	416.091	169.189	-41.274	544.006
2025	Begroot	544.006	169.189	-642.025	71.170

Toelichting: Het beheerplan civiele kunstwerken ligt ten grondslag aan de planning van deze voorziening. Deze voorziening is ingesteld ter vervanging van de voorziening IBOR per 2020. De voorziening kent een sterk egaliserend karakter. Bij de doorlichting zijn geen bijzonderheden aan het licht gekomen.

Advies: Er worden geen aanpassingen geadviseerd.

Straatmeubilair

Voorziening straatmeubilair

Doelstelling:

Voorziening om groot onderhoud aan het straatmeubilair op basis van een actuele onderhoudsplanning uit te kunnen voeren. En om de uitgaven gelijkmatig over een aantal begrotingsjaren te verdelen.

Soort voorziening:	ter egalisatie van de kosten
Looptijd:	geen einddatum
Gewenste omvang:	afgestemd op onderhoudsplan
Weerstandscapaciteit:	nee
Planning aanwezig:	ja
Voeding:	exploitatie

<i>Jaar</i>	<i>Soort</i>	<i>Begin balans</i>	<i>Dotaties</i>	<i>Besteding</i>	<i>Eindbalans</i>
2017	Realisatie	-	-	-	-
2018	Realisatie	-	-	-	-
2019	Realisatie	-	-	-	-
2020	Realisatie	10.000	98.383	-25.518	82.865
2021	Begroot	82.865	105.451	-171.482	16.834
2022	Begroot	16.834	112.430	-109.095	20.169
2023	Begroot	20.169	117.617	-113.414	24.372
2024	Begroot	24.372	127.991	-124.481	27.882
2025	Begroot	27.882	127.991	-124.481	31.392

Toelichting: Het beheerplan straatmeubilair ligt ten grondslag aan de planning van deze voorziening. Deze voorziening is ingesteld ter vervanging van de voorziening IBOR per 2020. Bij de kadernota 2020 is er een aflopende bezuiniging doorgevoerd op het budget van straatmeubilair. In 2020 € 25.000, 2021 € 20.000, 2022 € 15.000 en in 2023 € 10.000. Dit is ook terug te zien in de geplande toevoegingen. De onttrekkingen zijn hier ook op aangepast.

Er is veel werk doorgeschoven. Dit is goed terug te zien in de lage onttrekking in 2020 en de extra hoge onttrekking in 2021, om dit werk weer in te lopen.

Advies: Er worden geen aanpassingen geadviseerd.

Water

Voorziening water

Doelstelling:

Voorziening om groot onderhoud aan de watergangen op basis van een actuele onderhoudsplanning uit te kunnen voeren. En om de uitgaven gelijkmatig over een aantal begrotingsjaren te verdelen.

Soort voorziening:	ter egalisatie van de kosten
Looptijd:	geen einddatum
Gewenste omvang:	afgestemd op onderhoudsplan
Weerstandscapaciteit:	nee
Planning aanwezig:	ja
Voeding:	exploitatie

<i>Jaar</i>	<i>Soort</i>	<i>Begin balans</i>	<i>Dotaties</i>	<i>Besteding</i>	<i>Eindbalans</i>
2017	Realisatie	-	-	-	-
2018	Realisatie	-	-	-	-
2019	Realisatie	-	-	-	-
2020	Realisatie	600.000	110.000	-38.081	671.919
2021	Begroot	671.919	112.200	-340.735	443.384
2022	Begroot	443.384	114.107	-279.131	278.360
2023	Begroot	278.360	114.107	-157.602	234.865
2024	Begroot	234.865	114.107	-250.851	98.121
2025	Begroot	98.121	114.107	-82.350	129.878

Toelichting: Het beheerplan water en het beheerplan bagger liggen ten grondslag aan de planning van deze voorziening. Deze voorziening is ingesteld ter vervanging van de voorziening IBOR per 2020. De sterke afname van de eindbalans is ten gevolge van het inhalen van achterstallig werk. Op de langere termijn komen toevoeging en besteding gemiddeld beter bij elkaar in de buurt.

Advies: Er worden geen aanpassingen geadviseerd.

Groen

Voorziening groen

Doelstelling:

Voorziening om groot onderhoud aan de groenstructuren op basis van een actuele onderhoudsplanning uit te kunnen voeren. En om de uitgaven gelijkmatig over een aantal begrotingsjaren te verdelen.

Soort voorziening:	ter egalisatie van de kosten
Looptijd:	geen einddatum
Gewenste omvang:	afgestemd op onderhoudsplan
Weerstandscapaciteit:	nee
Planning aanwezig:	ja
Voeding:	exploitatie

<i>Jaar</i>	<i>Soort</i>	<i>Begin balans</i>	<i>Dotaties</i>	<i>Besteding</i>	<i>Eindbalans</i>
2017	Realisatie	-	-	-	-
2018	Realisatie	-	-	-	-
2019	Realisatie	-	-	-	-
2020	Realisatie	20.000	260.000	-222.029	57.971
2021	Begroot	57.971	265.200	-211.654	111.517
2022	Begroot	111.517	269.708	-341.785	39.440
2023	Begroot	39.440	269.708	-300.829	8.319
2024	Begroot	8.319	321.575	-321.575	8.319
2025	Begroot	8.319	321.575	-321.575	8.319

Toelichting: Het beheerplan groen ligt ten grondslag aan de planning van deze voorziening. Deze voorziening is ingesteld ter vervanging van de voorziening IBOR per 2020. Bij de kadernota 2020 is er een bezuiniging doorgevoerd op het budget van groen. Een verlaging van de dotatie aan de voorziening ten opzichte van het beheerplan voor de jaren 2020 t/m 2023 door minder vervangingen uit te voeren, feitelijk worden hiermee groenrenovaties uitgesteld. In 2020 € 50.000, 2021 € 50.000, 2022 € 50.000 en in 2023 € 50.000. Deze bezuiniging komt neer bij de reguliere vervangingen. In de voorziening groen is ook geld gereserveerd voor de boomvervangingen in het kader van het programma wijkrenovaties, dit betreft € 102.000 per jaar.

Advies: Er worden geen aanpassingen geadviseerd.

Herplantfonds bomen

Voorziening herplantfonds bomen

Doelstelling:

De herplant van de met vergunning te vellen bomen of andere houtopstanden te waarborgen door de reservering van de daarvoor ontvangen financiële compensatie.

Soort voorziening: derden verkregen middelen met specifieke bestemming

Looptijd: geen einddatum

Gewenste omvang: geen maximale waarde of signaalwaarde

Weerstandscapaciteit: nee

Planning aanwezig: nee

Voeding:

-Door vergunninghouders ter uitvoering van een in de vergunning opgenomen voorschrift tot financiële compensatie van de met vergunning te vellen bomen of andere houtopstanden.

-Door rechthebbenden en/of overtreders nadat een houtopstand waarop het verbod tot vellen van toepassing is, zonder vergunning is geveld, en in het kader van handhavingsmaatregelen geen herplantplicht op het perceel kan worden opgelegd ter uitvoering van een last onder bestuursdwang of last onder dwangsom.

Jaar	Soort	Begin balans	Dotaties	Besteding	Eindbalans
2017	Realisatie	-	-	-	-
2018	Realisatie	-	-	-	-
2019	Realisatie	-	-	-	-
2020	Realisatie	0	13.991	0	13.991
2021	Begroot	13.991	3.273	-9.191	8.073
2022	Begroot	8.073	0	0	8.073
2023	Begroot	8.073	0	0	8.073
2024	Begroot	8.073	0	0	8.073
2025	Begroot	8.073	0	0	8.073

Toelichting: Deze voorziening is recent ingesteld bij de behandeling van de 2^e bestuursrapportage 2020 ten behoeve van herplant van bomen of andere houtopstanden, zoals voorgeschreven in de verordening op de beplantingen.

Er zijn signalen dat bij andere gemeentes het soms lastig is om de gereserveerde gelden in deze voorziening uit te geven gezien beperkte beschikbare plekken in de openbare ruimte. De voorziening is voor Leiderdorp nog niet lang in gebruik en dus is er nog geen sprake van grote opstapeling van ontvangen compensatie. Toch wordt aanbevolen om alvast een signaalwaarde in te stellen op € 100.000

Advies: Instellen van een signaalwaarde van € 100.000.

Riolering derden

Voorziening riolering derden

Doelstelling:

Egaliseren van baten of lasten op het product Riolering om schommelingen in het tarief te voorkomen. Het tarief over alle jaren heen is maximaal 100% kostendekkend. Spaarvoorziening voor toekomstige vervangingsinvesteringen rioleringen, overeenkomstig regelgeving in het BBV.

Soort voorziening: derden verkregen middelen met specifieke bestemming

Looptijd: geen einddatum

Gewenste omvang: signaalbedrag van € 5.000.000

Weerstandscapaciteit: nee

Planning aanwezig: ja

Voeding:

Bij het opstellen van de jaarrekening wordt een positief saldo van het product Riolering in deze voorziening gestort / een negatief saldo van dit product onttrokken.

Jaar	Soort	Begin balans	Dotaties	Besteding	Eindbalans
2017	Realisatie	4.199.274	235.649	0	4.434.923
2018	Realisatie	4.434.923	161.837	0	4.596.760
2019	Realisatie	4.596.760	153.267	0	4.750.027
2020	Realisatie	4.750.027	64.251	-45.932	4.768.346
2021	Begroot	4.768.346	108.974	-55.000	4.822.320
2022	Begroot	4.822.320	109.513	-22.415	4.909.418
2023	Begroot	4.909.418	155.705	-53.321	5.011.802
2024	Begroot	5.011.802	131.267	-96.267	5.046.802
2025	Begroot	5.046.802	108.540	-105.000	5.050.342

Toelichting: Deze voorziening bevindt zich al geruime tijd boven het vastgestelde signaalbedrag. De onderbouwing van deze voorziening is te vinden in het Integraal Waterketenplan 2019-2023. Er staan vele grote vervangingsprojecten op de planning waarbij sommige in voorbereiding enkele keren uitgesteld zijn. Eventuele tariefsverhogingen moeten goed afgewogen worden tegenover de huidige hoge stand van deze voorziening.

In de uitvoering van het iWKP zien we dat de voorgenomen investeringen veelal later plaatsvinden. De planning is aangepast met als gevolg lagere kapitaallasten die weer terugstromen naar deze voorzieningen, zie ook de dotaties in 2021-2025. Het is mogelijk dat de vervangingen later plaatsvinden en dat er dus sprake is van een tijdelijk stuwmeer. Anderzijds valt niet uit te sluiten dat de vervangingen over het geheel gezien later en wellicht voor een lager bedrag worden gerealiseerd. Die beweging zal bij de eerstvolgende herziening van het iWKP inzichtelijk worden. Afhankelijk van de ontwikkeling van deze reserve bij de herziening van het iWKP zal dan ook moeten worden nagegaan of de jaarlijkse extra verhoging van 3% nog wel nodig is.

Advies: De doelstelling aanpassen naar: De voorziening is gevormd door van derden verkregen middelen met een specifiek doel. Die middelen zijn verkregen via de rioolheffing en daarmee anticiperen we in de dekking van toekomstige investeringen in rioleringen. Met deze voorziening beogen we op die manier een gelijkmatig verloop van de rioolheffing.

Afkoopsommen begraafplaats

Voorziening afkoopsommen begraafplaats

Doelstelling:

Vooruit ontvangen bedragen die betrekking hebben op toekomstige jaren vallen geleidelijk weer vrij voor de exploitatie

Soort voorziening: derden verkregen middelen met specifieke bestemming

Looptijd: geen einddatum

Gewenste omvang: geen plafond

Weerstandscapaciteit: nee

Planning aanwezig: ja

Voeding:

Ontvangen afkoopsommen worden ontvangen in plaats van jaarlijkse bijdragen.

Jaar	Soort	Begin balans	Dotaties	Besteding	Eindbalans
2017	Realisatie	0	237.193	-5.988	231.205
2018	Realisatie	231.205	35.464	-10.979	255.690
2019	Realisatie	255.690	75.664	-18.735	312.619
2020	Realisatie	312.619	99.924	-24.304	388.239
2021	Begroot	388.239	79.000	-29.000	438.239
2022	Begroot	438.239	576.288	-77.360	937.167
2023	Begroot	937.167	78.309	-80.406	935.070
2024	Begroot	935.070	77.292	-81.740	930.622
2025	Begroot	930.622	76.275	-83.637	923.260

Toelichting: Ingesteld 26 juni 2017 naar aanleiding van de nota reserves en voorzieningen 2017. In 2022 zal er een eenmalige storing plaatsvinden ter grote van € 496.962 vanuit de algemene reserve ter correctie van de periode van voor 2017.

Advies: Er worden geen aanpassingen geadviseerd.

Ontwikkeling reserves en voorzieningen en ratio weerstandsvermogen

In onderstaande tabel zijn de ontwikkelingen van de reserves en voorzieningen 2021 tot en met 2026 in beeld gebracht. Aan de stand van de begroting 2022 zijn de mutaties n.a.v. de Septembercirculaire 2021, de 2^e Bestuursrapportage 2021 en de verschuivingen zoals voorgesteld in deze nota verwerkt.

(bedragen x € 1.000)

Kostenplaats	Stand 31/12 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Stand 31/12 2026
8297001 Algemene reserve	8.868	-906	44	34	0	0	8.040
8297002 Bouw- en grondexploitaties	3.278	1.146	-16	-40	-40	-40	4.287
8297244 Behoedzaamheidsres.Uitk.Gemeentefond	1.765	1.653	586	13	328	120	4.464
algemene reserves	13.911	1.892	614	7	288	80	16.791
8297120 Reserve implementatiekosten omgevings	487	0	0	0	0	0	487
8297204 Rekenkamer	50	0	0	0	0	0	50
8297211 Reserve ter dekking van kapitaallasten	13.387	-1.098	-104	-756	-785	-750	9.893
8297214 Informatiebeleidsplan	47	-16	-31	0	0	0	0
8297243 Bestemmingsreserve Integraal Beheer	699	0	0	0	0	0	699
8297255 Reserve bedrijfsvoering	201	100	0	0	0	0	301
8297260 Reserve Sociaal domein	3.894	-885	-1.086	-506	-269	-439	710
8297270 Reserve Duurzaamheid	172	-188	0	0	0	0	-16
8297101 Egalisatiereserve omgevingsvergunning	194	0	0	0	0	0	194
8297103 Egalisatiereserve reiniging	4.122	-284	-230	-228	-224	-209	2.947
bestemmingsreserves	23.252	-2.370	-1.452	-1.489	-1.278	-1.398	15.265
Reserves excl. resultaat na bestemming	37.163	-478	-838	-1.482	-990	-1.318	32.056
8298113 Voorziening herplantfonds bomen	17	0	0	0	0	0	17
8298201 Voorziening Riolering derden	4.822	87	102	35	4	-9	5.041
8298202 Voorziening afkoopsommen begraafplaats	438	499	-2	-4	-7	-3	920
Voorz derden verkr midd met spec best	5.278	586	100	31	-4	-13	5.978
8298001 Pensioenoverdrachten wethouders	3.205	23	23	23	23	23	3.321
8298002 Wachtgeld bestuurders	264	56	56	56	56	56	545
8298006 Frictiekosten organisatievernieuwing	0	0	0	0	0	0	0
voorzieningen met verplichting	3.469	79	79	79	79	79	3.866
8298106 Voorziening Gemeentelijke accommodati	2.862	-28	-195	-1.410	-210	-579	441
8298108 Voorziening Wegen	-17	-1	2	-33	0	0	-49
8298109 Voorziening Civ. Kunstwerken	304	79	34	128	-473	-473	-401
8298110 Voorziening Straatmeubilair	17	3	4	4	4	4	35
8298111 Voorziening Water	443	-165	-43	-137	32	32	162
8298112 Voorziening Groen	112	-72	-31	0	0	0	8
voorzieningen ter egalisatie kosten	3.720	-184	-229	-1.448	-647	-1.017	196
Voorzieningen	12.467	482	-49	-1.338	-572	-950	10.040
Totaal	49.630	4	-887	-2.820	-1.562	-2.269	42.096

De ratio weerstandsvermogen wijzigt als gevolg van de geactualiseerde stand van de reserves eveneens. In de begroting 2022 was die ratio bepaald op 2,12 aflopend naar 1,99 in 2025. In onderstaande tabel is de ontwikkeling van de ratio weerstandsvermogen bij een gelijkblijvend risicoprofiel opnieuw berekend. Die ratio loopt nu op van 2,20 in 2022 naar 2,34 in 2026.

Ontwikkeling ratio weerstandsvermogen	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Stand algemene reserves	15.803	16.417	16.424	16.712	16.791
Onvoorzien	31	31	31	31	31
Totaal	15.834	16.448	16.455	16.743	16.822
Risico	7.199	7.199	7.199	7.199	7.199
Ratio weerstandsvermogen	2,20	2,28	2,29	2,33	2,34